

četrtek, 24. oktober 2019

P9_TA(2019)0047

Posledice stečaja skupine Thomas Cook**Resolucija Evropskega parlamenta z dne 24. oktobra 2019 o negativnih posledicah stečaja skupine Thomas Cook za turizem EU (2019/2854(RSP))**

(2021/C 202/14)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju člena 6(d) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),
- ob upoštevanju člena 195 PDEU,
- ob upoštevanju izjave Komisije z dne 21. oktobra 2019 o učinkih stečaja skupine Thomas Cook,
- ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter o razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 295/91 ⁽¹⁾,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 19. oktobra 2007 z naslovom Program za trajnostni in konkurenčni evropski turizem (COM(2007)0621),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 30. junija 2010 z naslovom Evropa, prva svetovna turistična destinacija – nov okvir evropske turistične politike (COM(2010)0352),
- ob upoštevanju Direktive 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o pravicah potrošnikov, spremembi Direktive Sveta 93/13/EGS in Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Sveta 85/577/EGS in Direktive 97/7/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾,
- ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 1008/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. septembra 2008 o skupnih pravilih za opravljanje zračnih prevozov v Skupnosti ⁽³⁾, zlasti člena 8 o veljavnosti operativne licence in člena 9 o začasni ustavitvi in preklicu operativne licence,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 29. oktobra 2015 o novih izzivih in strategijah za spodbujanje turizma v Evropi ⁽⁴⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 29. marca 2012 o delovanju in uporabi veljavnih pravic letalskih potnikov ⁽⁵⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 25. novembra 2009 o odškodninah za potnike v primeru stečaja letalske družbe ⁽⁶⁾,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 18. marca 2013 z naslovom Varstvo potnikov v primeru insolventnosti letalskega prevoznika (COM(2013)0129), v katerem je Komisija določila ukrepe za izboljšanje varstva potnikov v primeru insolventnosti letalskega prevoznika, vključno z boljšim izvrševanjem Uredbe (ES) št. 261/2004,

⁽¹⁾ UL L 46, 17.2.2004, str. 1.

⁽²⁾ UL L 304, 22.11.2011, str. 64.

⁽³⁾ UL L 293, 31.10.2008, str. 3.

⁽⁴⁾ UL C 355, 20.10.2017, str. 71.

⁽⁵⁾ UL C 257 E, 6.9.2013, str. 1.

⁽⁶⁾ UL C 285 E, 21.10.2010, str. 42.

četrtek, 24. oktober 2019

- ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1309/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o Evropskem skladu za prilagoditev globalizaciji (2014–2020) in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1927/2006 (uredba o ESPG) ⁽⁷⁾,
 - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 20. februarja 2014 z naslovom Evropska strategija za večjo rast in delovna mesta v obalnem in pomorskem turizmu (COM(2014)0086),
 - ob upoštevanju svojega stališča, sprejetega na prvi obravnavi 5. februarja 2014, o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (ES) št. 261/2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter Uredbe (ES) št. 2027/97 o odgovornosti letalskih prevoznikov v zvezi z letalskim prevozom potnikov in njihove prtljage ⁽⁸⁾,
 - ob upoštevanju Direktive (EU) 2015/2302 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o paketnih potovanjih in povezanih potovalnih aranžmajih, spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 in Direktive 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Sveta 90/314/EGS ⁽⁹⁾,
 - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 1. marca 2019 z naslovom Letalska strategija za Evropo: ohranjanje in spodbujanje visokih socialnih standardov (COM(2019)0120);
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. novembra 2018 z naslovom Večletni finančni okvir 2021–2027 – stališče Parlamenta z namenom doseči dogovor ⁽¹⁰⁾,
 - ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 27. maja 2019 o konkurenčnosti turistične panoge kot gonila trajnostne rasti, ustvarjanja delovnih mest in socialne kohezije v EU v prihodnjem desetletju,
 - ob upoštevanju člena 132(2) in 132(4) Poslovnika,
- A. ker ima propad britanske družbe Thomas Cook, drugega največjega organizatorja potovanj na svetu in enega izmed najstarejših, močno negativen učinek na gospodarstvo, notranji trg EU, zaposlovanje, zaupanje potrošnikov in prosto gibanje oseb v EU in zunaj nje;
- B. ker je zaradi likvidacije skupine Thomas Cook ogroženih 22 000 delovnih mest po vsem svetu, od tega 9 000 v Združenem kraljestvu, 2 500 v Španiji in več kot 1 000 v Grčiji; ker je kljub temu, da je usoda teh delovnih mest za zdaj še negotova, zelo verjetno, da bo to znatno posredno vplivalo na turistično industrijo in prometni sektor, pa tudi na celotno gospodarstvo EU;
- C. ker je stečaj skupine Thomas Cook povzročilo več dejavnikov, med njimi tudi ta, da družba ni spremenila svojega poslovnega modela in ni postala dovolj inovativna, da bi lahko konkurirala v digitalnem gospodarstvu; ker so bili britanski organi že dodobra seznanjeni s finančnim položajem skupine Thomas Cook;
- D. ker je prenehanje poslovanja družbe Thomas Cook, ki je upravljala hotele, letovišča in letalske družbe v 16 državah in imela 19 milijonov strank letno, zahtevalo izjemno obsežne operacije, da bi več kot 600 000 počitnikovalcem na različnih koncih sveta pomagali priti domov;
- E. ker je samo letos več letalskih prevoznikov objavilo, da so insolventni, kar je imelo resne posledice za podjetja, turizem in potrošnike; ker je organ za civilno letalstvo Združenega kraljestva aprila 2019 skupini Thomas Cook podelil še eno dvanajstmesečno operativno licenco;
- F. ker so številne države članice napovedale ciljno usmerjene ukrepe v podporo svojemu turističnemu sektorju, da bi ublažile negativne posledice propada skupine Thomas Cook; ker ni bil aktiviran še noben podporni mehanizem EU;

⁽⁷⁾ UL L 347, 20.12.2013, str. 855.

⁽⁸⁾ UL C 93, 24.3.2017, str. 336.

⁽⁹⁾ UL L 326, 11.12.2015, str. 1.

⁽¹⁰⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2018)0449.

četrtek, 24. oktober 2019

- G. ker turizem predstavlja približno 4 % BDP Evropske unije in zaposluje okrog 12,3 milijona delavcev ter zagotavlja vsaj 5 % vseh delovnih mest (več kot 27 milijonov delavcev in skoraj 12 % vseh delovnih mest, če upoštevamo še povezave z drugimi sektorji); ker je Evropa prva turistična destinacija na svetu, njen tržni delež v letu 2018 pa je bil 50,8 %; ker turizem neposredno in posredno ustvarja 10,3 % celotnega BDP EU-28, kar naj bi se do leta 2027 povečalo na 11,2 % BDP;
- H. ker v turistični panogi najdemo zelo raznorodne storitve in poklice, kjer je mobilnost ključna, in ker je zaradi osebne naravnosti storitev v tej panogi potrebnih zelo veliko zaposlenih; ker turizem daje močan zagon tudi mnogim drugim gospodarskim panogam; ker v tej panogi prevladujejo mala in srednja podjetja ter samozaposleni, v regijah, ki so od turizma močno odvisne, pa ta dejavnost prinaša delovna mesta in blaginjo; ker je turistična panoga posebej izpostavljena tveganjem tako naravnega kot človeškega izvora, ki jih ni mogoče predvideti;
- I. ker ima EU od začetka veljavnosti Lizbonske pogodbe tudi pristojnost, da podpira ali dopolnjuje ukrepe držav članic na področju turizma; ker pa v proračunu EU turizem nima posebne proračunske vrstice, kot je zahteval Parlament v svoji resoluciji z dne 14. novembra 2018 o večletnem finančnem okviru 2021–2027, v kateri se je zavzel, da bi se uvedla posebna sredstva za trajnostni turizem;
- J. ker je povpraševanje turistične industrije po okrepljenem usklajevanju na ravni EU in jasni turistični politiki EU z ustrežno proračunsko podporo veliko;
- K. ker je turizem osrednja gospodarska in zaposlitvena panoga v EU in bi se morali njegov pomen in potrebe ustrezno odražati tudi med prednostnimi nalogami nove Komisije, predvsem v okviru podpiranja „gospodarstva za ljudi“;
- L. ker so zaradi prenehanja dejavnosti družbe Thomas Cook turistična panoga, zaposlovanje in lokalne skupnosti utrpeli obsežno gospodarsko škodo, nekatera območja držav članic EU pa so izgubila letalsko povezljivost; ker bodo za to potrebni ustrezni ukrepi, da bi okrepili konkurenčnost panoge in zagotovili, da bo Evropa ostala prva svetovna turistična destinacija, saj to spodbuja rast in trajnostni razvoj njenih mest in regij;
- M. ker imajo potniki pravico, da se jim storitve zagotovijo v predvidenem času, zlasti ker so znesek za vozovnico plačali že pred datumom potovanja; ker je treba potnikom zagotoviti razumljive, natančne, pravočasne in vsem dostopne informacije; ker številnim potrošnikom ni bilo jasno, kakšne so njihove pravice do odškodnine in katere dele njihovih rezervacij je krilo zavarovanje;
- N. ker je Parlament v svoji resoluciji z dne 15. januarja 2013 s priporočili Komisiji o obveščanju zaposlenih in posvetovanju z njimi ter predvidevanju in prestrukturiranju⁽¹⁾ pozval Komisijo, naj po posvetovanju s socialnimi partnerji pripravi predlog zakonodajnega akta o obveščanju delavcev in posvetovanju z njimi ter predvidevanju in upravljanju prestrukturiranja;
- je zelo zaskrbljen, ker je 600 000 ljudi obtičalo daleč od doma, od katerih jih je veliko ostalo brez drugih možnosti za povratno potovanje, kar se je izkazalo za izjemno pravno negotovost za panogo, pomenilo pa je tudi znatno pomanjkanje varstva potrošnikov; je prav tako zaskrbljen, ker je na tisoče zaposlenih po vsej Evropi izgubilo svoje službe, več tisoč lokalnih dobaviteljev in hčerinskih – večinoma malih in srednjih – podjetij se je zaradi propada družbe Thomas Cook znašlo v resnih finančnih težavah, poleg tega pa to škoduje lokalnim gospodarstvom in skupnostim ter podobi in slovesu Evrope kot glavne turistične destinacije v svetu;
 - poudarja, da je bila skupina Thomas Cook dejavna na različnih področjih, kot so nastanitve, prevoz in dejavnosti za prosti čas, ter je vplivala na več različnih vrst potrošnikov in podjetij, kar pomeni, da njen propad sodi v okvir različnih zakonov EU in držav članic;
 - poziva pristojne organe v prizadetih državah članicah, naj zagotovijo, da bodo plače, ki so bile zaslužene, v celoti izplačane delavcem skupine Thomas Cook, ki so postali presežni;

⁽¹⁾ Sprejeta besedila, P7_TA(2013)0005.

četrtek, 24. oktober 2019

4. državam članicam izraža priznanje za takojšnjo izvedbo načrtov izrednih ukrepov, s katerimi so učinkovito poskrbele za vrnitev prizadetih potnikov domov, na znanje pa jemlje tudi druge ukrepe, katerih namen je omejiti posledice stečaja družbe Thomas Cook za zaposlene v turizmu; poziva Komisijo, naj oceni, kako učinkoviti so veljavni zakoni EU in ustrezni zakoni v državah članicah za to veliko operacijo reševanja, ter preuči, kako bi lahko hitro in učinkovito v podobnih razmerah sodelovala tudi v prihodnosti;
5. poziva pristojne organe, naj ocenijo vzroke za stečaj skupine Thomas Cook, upoštevajoč, da je bila britanskim organom negativna sprememba finančnega položaja družbe že znana, da bi ugotovili, ali bi bilo mogoče sprejeti preventivne ukrepe, s katerimi bi se lahko izognili nenadnemu propadu skupine; meni, da bi to moralo pripomoči k predvidevanju prihodnjih kriz in k sprejetju politik za zmanjšanje tveganj v panogi, ki je tako pomembna za EU;
6. poudarja, da bi morali glede na to, da je od začetka leta 2017 šlo v stečaj 32 letalskih prevoznikov, nacionalni nadzorni organi bolje spremljati finančno stanje teh prevoznikov, da bi preprečili, da bi bili zaradi neuspešnega poslovanja prizadeti evropski potniki; opozarja, da se trenutno izvaja ocena učinka Uredbe (ES) št. 1008/2008, med drugim tudi sklopa o obveznostih, ki jih morajo letalski prevozniki izpolnjevati za pridobitev operativne licence; poziva Komisijo, naj razmisli o reviziji te uredbe, da bi imeli pristojni organi večja pooblastila in bi lahko bolje spremljali in nadzorovali finančno stanje letalskih prevoznikov ter se odzvali, če bi bilo stanje kritično;
7. poziva Komisijo, naj poišče finančne instrumente EU, s katerimi bi lahko ublažili škodo, ki jo je utrpela ta panoga, pa tudi okrepili njeno konkurenčnost in zagotovili visoko raven varstva potrošnikov, zagotovi pa naj tudi hiter in učinkovit dostop do teh instrumentov; ugotavlja, da kriza, ki je nastala zaradi stečaja skupine Thomas Cook, ni osamljen dogodek in se lahko v prihodnosti morda ponovi; zato poziva Komisijo, naj oceni izvedljivost sprejetja posebnih dejavnosti in/ali ukrepov za preprečevanje tovrstnih situacij v prihodnosti, da bi še bolj spodbudili varstvo potrošnikov in pravice potnikov;
8. poziva Komisijo, naj turizem vključi v prednostna področja svoje strategije, resor za promet pa preimenuje v resor za promet in turizem;
9. opozarja na možnosti, ki so v okviru Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji (ESPG) na voljo delavcem, ki so postali tehnološki presežek zaradi velikih strukturnih sprememb; poziva države članice, ki jih je prizadel stečaj družbe Thomas Cook, naj v celoti izkoristijo možnosti tega sklada, zlasti v zvezi s kolektivnimi vlogami malih in srednjih podjetij; poziva Komisijo, naj te vloge obravnava čim prej v roku, določenem v uredbi o ESPG, in zagotovi potrebno podporo državam članicam, če zaprosijo zanjo;
10. poudarja, da so bile turistične storitve v turističnih regijah, zlasti v hotelih, na podlagi številnih rezervacij, prejetih še pred propadom skupine Thomasa Cook, načrtovane že za naslednjo turistično sezono, zato priznava, da je potrebna podpora držav članic pri spopadanju z negativnim učinkom, ki ga je to imelo za številna podjetja; poleg tega spodbuja države članice in lokalne ter regionalne organe, naj izkoristijo sredstva iz Evropskega socialnega sklada in drugih nacionalnih, regionalnih in lokalnih instrumentov ter instrumentov EU; poziva Komisijo in države članice, naj redno pripravljajo posebne javne razpise za turistično panogo, ki se bodo opirali na prednostne naloge posameznih skladov;
11. ponovno poudarja pomen, ki ga ima vzpostavitev strategije EU za trajnostni turizem z usklajenimi in konkretnimi ukrepi, na primer mehanizem za krizno upravljanje in mehanizmi za učinkovito sodelovanje v turistični panogi; poziva Komisijo, naj v svoj naslednji predlog proračuna vključi posebno proračunsko vrstico za turistično panogo, kot je Parlament zahteval za večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027;
12. poziva države članice in Komisijo, naj zgolj kot zadnje sredstvo razmislijo o ukrepih državne pomoči, s katerimi bi lahko ublažili negativne gospodarske posledice za podjetja, mesta, regije in destinacije, poleg hudih posledic za zaposlovanje;
13. poziva Komisijo, naj razmisli o zakonodaji o varstvu delavcev v primeru insolventnosti v zvezi z vračanjem domov, med drugim tudi o ustanovitvi posebnega sklada v ta namen;
14. poudarja, kako pomembno je zagotoviti dobro delujoč notranji trg za prevozne storitve, ohraniti visoko raven varstva potrošnikov in zaposlenih ter poskrbeti za večjo konkurenčnost podjetij v turistični panogi;

četrtek, 24. oktober 2019

15. meni, da mora evropska turistična panoga veliko bolje izkoristiti odlične priložnosti, ki jih ponujajo digitalne tehnologije in digitalni enotni trg; poziva Komisijo, naj s tem v zvezi ponudi potrebno podporo za pomoč podjetjem EU pri prehodu na digitalno gospodarstvo in nove poslovne modele z ustreznim financiranjem in usposabljanjem ter s spodbujanjem digitalnega podjetniškega duha;
16. poudarja, kako pomemben je stalen socialni dialog na vseh ravneh, ki mora temeljiti na vzajemnem zaupanju in delitvi odgovornosti, saj je to eden od najboljših načinov za iskanje sporazumnih rešitev in skupnih pristopov pri predvidevanju, preprečevanju in upravljanju postopkov prestrukturiranja; poziva države članice, naj se pri oblikovanju vseh ustreznih ukrepov posvetujejo s socialnimi partnerji; poziva Komisijo, naj na podlagi ukrepov nacionalnih, regionalnih in lokalnih organov, pa tudi ukrepov malih in srednjih podjetij v tej panogi, ugotovi primere najboljše prakse, da bi oblikovali skupno strategijo EU za turistično panogo; ponovno poziva Komisijo, naj po posvetovanju z ustreznimi socialnimi partnerji predloži predlog pravnega akta o pravici delavcev do obveščenosti in posvetovanja ter predvidevanju in upravljanju prestrukturiranja, in sicer na podlagi podrobnih priporočil iz resolucije Parlamenta z dne 15. januarja 2013 o obveščanju delavcev in posvetovanju z njimi ter predvidevanju in upravljanju prestrukturiranja ⁽¹²⁾;
17. poziva Komisijo in Svet, naj ocenita in sprejmeta vse potrebne ukrepe, s katerimi bomo zaščitili interese EU ter se v prihodnje izognili podobnim razmeram, pri sklepanju prihodnjih sporazumov o letalskih storitvah pa naj upoštevata pridobljene izkušnje;
18. poziva Komisijo, naj Parlamentu posreduje vse pomembne nove informacije o stečaju družbe Thomas Cook; v zvezi s tem poudarja, da bi bilo pomembno vedeti, ali so organi, pristojni za izdajo licenc, ocenili finančno stanje družbe Thomas Cook, ali so bile ugotovljene kakršne koli finančne težave in ali bi se lahko sprejeli ukrepi, s katerimi bi preprečili, da je na tisoče potnikov obtičalo daleč od doma;
19. poziva Komisijo, naj razmisli o nadaljnjih ukrepih, da bi v primeru stečaja družbe ohranili visoko raven varstva potrošnikov in zaposlenih; poziva Svet, naj čim prej sprejme stališče o spremembi Uredbe (ES) št. 261/2004 o uveljavljanju pravic letalskih potnikov in omejitvah odgovornosti letalskih prevoznikov in naj potrdi tudi stališče Parlamenta iz februarja 2014; obžaluje, da Svetu glede tega v zadnjih petih letih ni uspelo doseči soglasja;
20. ponovno poudarja, da je treba v spremembo Uredbe (ES) št. 261/2004 o uveljavljanju pravic letalskih potnikov in odgovornosti letalskih prevoznikov vključiti obvezne mehanizme za ohranjanje sedanje ravni varstva potnikov v primeru insolventnosti ali stečaja, in sicer tudi tako, da bodo morali letalski prevozniki vzpostaviti jamstvene sklade ali skleniti zavarovalne pogodbe ter tako potnikom zagotoviti pomoč, povračilo, nadomestilo in spremembo poti; poudarja, da bi morali biti potniki, ki so rezervirali eno samo storitev, na primer en sam let, deležni enakega varstva kot potniki, ki so rezervirali potovalni paket, zlasti ker potrošniki vedno pogosteje rezervirajo lete brez dodatnih storitev; zato poziva k harmonizaciji najvišjih standardov na področju pravic potrošnikov v prometnem, nastanitvenem in turističnem sektorju;
21. Komisijo tudi poziva, naj razmisli o poenostavitvi izmenjave primerov najboljše prakse med državami članicami v zvezi s tem, kako najbolje ravnati v primeru zaprtja družb, in jih tako spodbudi k temu, da bi preučile primere v pravnih določbah ter, če je to izvedljivo, poskusile organizirati iskanje kupca, da bi lahko družbe še naprej delovale, tudi če bi prvotni lastniki sklenili opustiti poslovanje;
22. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.

⁽¹²⁾ UL C 440, 30.12.2015, str. 23.